

INFOBLAD AGRARIËRS

> VOORJAAR 2018

VRUCHTBARE
KRINGLOOP: KLEINE
MAATREGELEN MAKEN
GROTE VERSCHILLEN

CHLORIDEMEETNET
ONLINE

RAYONBEHEERDERS
DOEN STEEDS MEER
DIGITAAL

VRUCHTBARE KRINGLOOP NOORD NEDERLAND KLEINE MAATREGELEN KUNNEN GROTE VERSCHILLEN MAKEN

Een jaar geleden begonnen driehonderd melkveehouders in Fryslân, Groningen en Drenthe aan een bijzonder project om de hoeveelheden stikstof en fosfaat die in het milieu terechtkomen terug te dringen. Met ondersteuning van Wageningen University & Research en een aantal toeleverende bedrijven werden in studiegroepen verschillende maatregelen bedacht om de kringlopen sluitend te krijgen. De winst: minder emissies, geen verliezen, een hogere bodemvruchtbaarheid en een hogere productie.

Het project Vruchtbare Kringloop is ontstaan in de Achterhoek. Daar werden op de droge zandgronden goede resultaten geboekt. Fosfaat- en stikstofemissies verminderden. Dat biedt weliswaar geen garantie voor vergelijkbare effecten in andere gebieden met andere bodemsoorten (nat zand, klei en veen), benadrukt senior planadviseur waterkwaliteit Jan Roelsma van Wetterskip Fryslân, maar het was wel een goede reden om in Fryslân, Groningen en Drenthe met honderd boeren per provincie een pilot te starten.

POSITIEVE UITSTRALING

Het is nog te vroeg om effecten te melden, maar de ervaringen die zijn opgedaan, gaven voldoende

aanleiding om de pilot een vervolg te geven. 'We zien op basis van de meststoffen al eerste resultaten, maar de ecologie ebt na. Dat kost tijd', licht Roelsma toe. Wat de pilot los van de effecten voor hem nu al een succes maakt, zijn het enthousiasme en de motivaties van de deelnemende melkveehouders. 'Naast de economische argumenten, gaven velen de positieve uitstraling van het project voor de sector als reden om mee te doen. Ze willen midden in de maatschappij staan. Dat heeft mij aangenaam verrast.'

Froukje van der Molen van Projecten LTO-Noord herkent dat wel. 'De Vruchtbare Kringloop gaat over thema's waar wij graag mee aan de gang wilden',

'IK HEB MEER INZICHT GEKREGEN IN EN IK SNAP HET SYSTEEM BETER'

verklaart zij de deelname van haar organisatie. Daarnaast sprak de werkwijze aan. Die draait om bedrijfs-specifieke maatregelen. En dat motiveert, weet Van der Molen. 'De studiegroepen zijn ingedeeld op grondsoort, zodat deelnemers dezelfde uitgangspositie hebben en praktijkervaringen kunnen delen. In de bijeenkomsten van de studiegroepen worden verschillende relevante onderwerpen besproken, zoals het opstellen van een bedrijfsbodem- en waterplan, maar uiteindelijk bepalen de melkveehouders zelf welke maatregelen ze treffen en met welk doel. Dat zijn dus maatregelen die aansluiten bij hun bedrijf en hun interesses.'

EFFICIËNTERE BEDRIJFSVOERING

De maatregelen variëren van het zelf gaan verbouwen van krachtvoer tot het nemen van meer grondmonsters en het invoeren van nieuwe bemestingstechnieken. Deelnemers betalen voor de studiegroepbijeenkomsten, maar die kosten verdienen ze volgens Van der Molen over het algemeen terug door een efficiëntere bedrijfsvoering. 'Denk aan het verminderen van het gebruik van kunstmest, het beter vasthouden van water, een betere kwaliteit van ruwvoer of een betere opname van meststoffen, waardoor die beter worden benut.'

Melkveehouder Warner van der Leeuw richtte zich als een van de deelnemers van de pilot op het verhogen van de eiwitwaarden in de eerste snee gras door op andere momenten te bemesten en het tijdstip van maaien te optimaliseren. Door meer eiwit na te streven, hoeft er minder (duur) eiwit aangekocht te worden. Ook is er aandacht voor de conservering van de latere snedes zodat deze ook geschikt zijn om te voeren aan de koeien. 'Voorheen ging dit naar het jongvee, maar dat is eigenlijk zonde.'

MAXIMALISATIE VERSUS OPTIMALISATIE

Van der Leeuw was aanvankelijk sceptisch over het project, omdat hij, zoals meerdere collega's in Fryslân, het idee had dat het vooral bedoeld was om boeren in Brabant meer ruimte te bieden voor een nog intensievere veehouderij. 'Het beeld was dat wij als extensieve boeren minder snel voordeel uit de kringloopwijzer zouden kunnen halen. Mede door agrarisch natuurbeheer en vanwege ganzen-gedooggebied kan en ga ik niet voor maximalisatie van de opbrengst.' Tegelijkertijd wist hij dat zijn kennis van de kringloopwijzer beperkt was en verwachtte hij wel dat die verplicht zou worden. Hij besloot niet lijdzaam af te wachten, maar zijn kennis te vergroten.

Zijn scepsis is afgenomen, vertelt hij. 'Ik heb meer inzicht gekregen en in ik snap het systeem beter. De kringloopwijzer is ook bruikbaar wanneer je voor optimalisatie in plaats van voor maximalisatie wilt gaan. Zeker voor de toekomst is het goed benutten van mineralen van belang.'

AANMELDEN?

De komende jaren kunnen 250 melkveehouders meedoen aan het project Vruchtbare Kringloop in Fryslân. Nieuwe studiegroepen starten zodra er voldoende deelnemers zijn.

Meer informatie is te vinden op de website vruchtbarekringloopnoordnederland.nl. Daar leest u ook hoe u zich kunt aanmelden.